

2018 m. spalio 15 d.
Vilnius

Dėl Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymo projekto

Atsižvelgiant į rugsėjo 29 d. susitikime aptartą Įstatymo projektą ir siekiant sudaryti tinkamas sąlygas įgyvendinti neformalųjį suaugusiųjų, įskaitant ir vyresniųjų suaugusiųjų, švietimą šalyje, siūlome patobulinti žemiau nurodytas nuostatas:

- 2 straipsnis.** Neplėtoti andragogo apibrėžimo, nurodant tik kokias kompetencijas andragogas turi turėti: „**Andragogas** – asmuo, įgijęs Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytą išsilavinimą ir šias pagrindines kompetencijas: edukacinę, vadybinę, tiriamąją.“ arba pakoreguoti tiriamąją kompetenciją išdėstant ją taip: „... tiriamąją - atlikti suaugusiųjų mokymo(si) poreikio ir pažangos vertinimą.“
- 4 straipsnis 2.5 punktas.** Išbraukti valstybės institucijas ir joms pavaldžias įstaigas iš neformaliojo švietimo paslaugų teikėjų sąrašo, įgyvendinant 2014-2020 metų Nacionalinės pažangos programos 5.3.1. uždavinį (Gerinti paslaugų kokybę taikant subsidiarumo principą ir kuo aktyviau į tai įtraukiant visuomenę), Konkurencijos įstatymo 4 straipsnį, EBPO rekomendacijas ir LR Vyriausybės programos įgyvendinimo planą (2.2.5. Darbas. Veiksmingų sąlygų ir paskatų mokytis visą gyvenimą sukūrimas), kuriais numatoma kuo daugiau decentralizuoti viešųjų paslaugų teikimą. Kaip kalbėjome susitikimo metu, politinės partijos taip pat neturi būti įtrauktos į NSS teikėjų sąrašą.
- 4 straipsnis 3 punktas.** Patikslinti nuostatą, kad sutartys su NSS dalyviais turi būti sudaromos tik kvalifikacijos tobulinimo srityje taip pat, kaip ir reikalavimas išduoti dalyviams pažymėjimus **5 straipsnyje 3 punkte**.
- 5 straipsnis 1 punktas.** Siekiant sudaryti sąlygas įgyvendinti neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ne tik vietas, bet ir nacionaliniu lygmeniu, papildyti šį punktą sakiniu: „Programos gali būti vykdomos nacionaliniu ir vietos lygmenimis.“
- 5 straipsnis 2.1. punktas.** Vadovaujantis oficialiomis EK rekomendacijomis, mokymosi visą gyvenimą kompetencijas apibrėžti taip: 1) bendravimą gimtąja kalba, 2) bendravimą užsienio kalbomis, 3) matematinius gebėjimus ir pagrindinius gebėjimus mokslo ir technologijų srityse, 4) skaitmeninį raštingumą, 5) mokymąsi mokytis, 6) socialinius ir pilietinius gebėjimus, 7) iniciatyvą ir verslumą, 8) kultūrinį sąmoningumą ir raišką.
- xxx straipsnį** apie neformaliojo suaugusiųjų švietimo kokybės užtikrinimą pakoreguoti, atsižvelgiant į atnaujintas teisės akto nuostatas bei akcentuojant poreikį įgalinti nevyriausybines organizacijas. Neformaliojo vyresniųjų suaugusiųjų švietimo teikėjams, atsižvelgiant į jų silpnesnius vadybinius gebėjimus, nustatyti atitinkamas kokybės vertinimo „karteres.“ Laikantis visų NSS teikėjų lygiateisiškumo principo, to paties

straipsnio dalies apie Trečiojo amžiaus universitetus 2 pastraipą papildyti taip: „Trečiojo amžiaus universitetai **ir kiti neformaliojo vyresniųjų suaugusiųjų švietimo teikėjai** vyresnio amžiaus asmenų neformaliajam švietimui ir tęstiniam mokymuisi vykdyti, jų žinių, kompetencijos plėtotės ir kultūriniais poreikiams tenkinti, konkurso būdu gali gauti valstybės paramą.“

7. **9 straipsnis.** Papildyti LNSS tarybos sudarymo principus, remiantis Nevyriausybinų organizacijų plėtros įstatymo nuostatomis, būtent tai, kad Taryba sudaroma lygiateisės partnerystės pagrindu iš valstybės institucijų, įstaigų ir nevyriausybinų suaugusiųjų švietimo organizacijų bei verslo asociacijų deleguotų atstovų. Išsamus NVO plėtros politikos principų apibūdinimas yra pateiktas šio įstatymo 3 straipsnyje.
8. **9 straipsnis 2.4 punktas.** Atsisakyti šio punkto, kadangi taryba yra atstovaujamoji, o ne ekspertinė institucija.
9. **9 straipsnis 2.5 punktas.** Patikslinti socialinio dalininko sąvoką.
10. **11 straipsnis.** Atnaujinti straipsnio punktus, atsižvelgiant į tai, kad nacionalinis NSŠ koordinatorius būtų ne Vyriausybės įgaliota institucija, o nepriklausomas neformaliojo suaugusiųjų švietimo teikėjas, veikiantis nacionaliniu lygmeniu ir renkamas atviro kvietimo (*open-call*) būdu. Atitinkamai turi būti pakoreguotas 8 straipsnio 2 punktas (“... Vyriausybės ir (arba) ministerijos įgaliota institucija (institucijos),...”).
11. **12 straipsnio 4 punktas.** Atviro kvietimo (*open-call*) principas turėtų būti taikomas ne tik skiriant nacionalinį neformaliojo suaugusiųjų švietimo koordinatorių, bet ir koordinatorius savivaldybėse. Kadangi LR vietos savivaldos įstatymas tiksliai nenurodo, kaip ši savarankiška savivaldybių funkcija turėtų būti vykdoma, siūlome performuluoti šią nuostatą taip: „Savivaldybės administratorius skiria neformaliojo suaugusiųjų švietimo koordinatorių **atviro kvietimo (*open-call*) būdu**, kuris ~~yra Savivaldybės administracijos arba pavaldžios institucijos darbuotojas ir atlieka šias funkcijas ne mažesniu krūviu nei vienas etatas.~~“ Atitinkamai turi būti pakoreguotas 8 straipsnio 4 punktas.
12. 13 straipsnis 5 punktas. Konkretūs reikalavimai NSŠ programoms įgyvendinti gali būti keliami tik finansavimui, gaunamam iš valstybės ir savivaldybių biudžetų.

Pakartotinai kviečiame surengti viešas diskusijas su visomis suinteresuotomis NSŠ grupėmis, visų pirma, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo nevyriausybiniomis organizacijomis, asocijuotomis verslo struktūromis ir kt., kurios padėtų rasti efektyviausius, gerąja užsienio šalių patirtimi ir tyrimais pagrįstus būdus gerinti neformaliojo suaugusiųjų ir vyresniųjų suaugusiųjų švietimo situaciją šalyje.

Esame pasiruošę toliau bendradarbiauti ir teikti siūlymus šio įstatymo projektui. Šiuo metu taip

pat rengiame neformaliojo suaugusiųjų ir vyresniųjų suaugusiųjų švietimo struktūros Lietuvoje bei užsienyje studiją, kurios rezultatais bei rekomendacijomis, aktualiais įstatymo projektui tobulinimui, pasidalinsime.

Judita Akromienė,
Tinklo koordinatore

